

**Conceptes fonamentals de patrimoni artístic i
museografia**

Codi: 100542

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	FB	2	2

Professor de contacte

Nom: Maria Gargante Llanes

Correu electrònic: Maria.Gargante@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Es poden proposar algunes lectures en altres idiomes (castellà, anglès, francès o italià)

Prerequisits

Tenir nocions bàsiques sobre la història de l'art, el col·leccionisme i el museu

Objectius

Conèixer el discurs teòric sobre el concepte de patrimoni i les metodologies que s'utilitzen per a la seva protecció.

Analitzar la política cultural d'institucions catalanes i espanyoles en matèria de patrimoni i fer-ne una comparativa amb d'altres països europeus.

Donar instruments que portina a la reflexió sobre la difusió i comunicació del patrimoni, tenint en compte al seva conservació.

Establir criteris i facilitar eines per a l'elaboració d'itineraris de patrimoni cultural i el codi ètic dels professionals en aquest camp.

Competències

- Aplicar el domini de l'instrumental crític i metodològic fonamental per comprendre i narrar la història de l'art i per reflexionar sobre la professió de l'historiador de l'art.
- Demostrar que es tenen coneixements bàsics de museologia i museografia, així com de la problemàtica actual sobre la conservació i la restauració del patrimoni artístic
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar coneixements específics sobre l'origen, l'evolució i els diversos camps d'estudi de la història de l'art, així com sobre els temes, el vocabulari i els debats clàssics i actuals de la disciplina.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptes bàsics de museologia i museografia
2. Analitzar els debats actuals o passats sobre gestió, conservació, restauració i sistemes de documentació del patrimoni artístic.
3. Analitzar els debats clàssics i actuals de la disciplina.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
6. Reconèixer els coneixements metodològics, iconogràfics i de teoria de l'art per fer la lectura d'una imatge artística.
7. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. Història i evolució del concepte de patrimoni.
2. Els museus: origen, evolució i tipologies.
3. Els avatars del patrimoni: entre la destrucció i la conservació.
4. Restauració de monuments i obres d'art: teories i principis.
5. La presentació i interpretació del patrimoni.
6. Patrimoni i turisme.
7. Entre la llei i la praxi: la gestió del patrimoni cultural avui.

Metodologia

Sessions teòrico-pràctiques on es combinarà l'exposició i introducció de conceptes amb eines per debatre'ls.

Visites per conèixer "in situ" algun element patrimonial.

Conferències expertes en sessions de classe.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
activitats diverses	30	1,2	7
assistència a classe	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
treball de camp	40	1,6	1, 2, 3

Tipus: Autònomes

treballs, estudi general i preparació proves escrites	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
---	----	-----	---------------------

Avaluació

Avaluació continuada (qui no assisteix, participa a les classes i realitza tots els ítems d'avaluació no podrà ser avaluat)

Prova de caràcter teòric-pràctic sobre els conceptes exposats i debatuts a classe (50%).

Treball en grup consistent en la preparació d'una classe a l'entorn d'un conflicte patrimonial. Introduir i desenvolupar el tema i aportar idees per al debat (20%).

Treball individual sobre patrimoni immoble de l'entorn, segons els models de catalogació per a les figures legals existents (20%).

10% assistència i participació activa a les classes teòriques + tutories + seminaris

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
assistència a classe i participació activa + tutoria i seminaris	20%	0	0	1, 2, 3
proves escrites	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
sessió especial: preparació i participació i treball	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 7
treball de camp	30%	0	0	1, 2, 4

Bibliografia

Álvarez, J. L., Sociedad, Estado y Patrimonio Cultural, Madrid, 1992.

Audrerie, D., Questions sur le patrimoine, Burdeos, 2003.

Ballart Hernández, J., y Treserras, J., Gestión del patrimonio cultural, Barcelona, 2001.

Ballart, J., El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso, Barcelona, 2006.

Bolaños, M., Historia de los museos en España, Gijón, 1997.

Brandi, C., Teoría de la conservación, Madrid, 1988.

Calle, de la, M., La ciudad histórica como destino turístico, Barcelona, 2006.

Camarero Izquierdo, C., y Garrido Samaniego, M. J., Marketing del patrimonio cultural, Madrid, 2004.

Capitel, A., Metamorfosis de monumentos y teorías de la restauración, Madrid, 1992.

Choay, F., Alegoría del Patrimonio (1988), Barcelona, 2007.

Chueca, F., La destrucción del legado urbanístico español, Madrid, 1977.

Donaire, J. A., Turisme cultural. Entre l'experiència i el ritual, Gerona, 2008.

Duncan, C., *Rituales de civilización* (1995), Murcia, 2007.

Fernández, L. A., *Introducción a la nueva museología*, Madrid, 1999.

Fernández Arenas, J., *Introducción a la conservación del patrimonio y técnicas artísticas*, Barcelona, 1996.

Fiori, M., *Revivir el centro histórico*. Barcelona, La Habana, Ciudad de México y Quito, Barcelona, 2013.

Font Sentías, J. (coord.), *Casos de turismo cultural*, Barcelona, 2004.

Ganau Casas, J., *Els inicis del pensament conservacionista en l'urbanisme català (1844-1931)*, Barcelona, 1996.

González, S., *Las dos Sagradas Familias (la de Gaudí y la de los otros)*, Barcelona, 2013.

García Fernández, J. (ed.), *Legislación sobre patrimonio histórico*, Madrid, 1987.

González-Varas, I., *Conservación de Bienes Culturales. Teoría, historia, principios y normas*, Madrid, 1999.

González-Varas, I., *Patrimonio cultural. Conceptos, debates y problemas*, Madrid, 2015.

Hernández León, JM., *Autenticidad y monumento. Del mito de Lázaro al de Pigmalión*, Madrid, 2013.

Hernández Martínez, A., *Documentos para la Historia de la Restauración*, Zaragoza, 1999.

Layuno Rosas, M. Á., *Los nuevos museos en España*, s. l., 2002.

Lowenthal, D., *El pasado es un país extraño*, Madrid, 1998.

Jokilehto, J., *A History of Architectural Conservation*, Oxford, 1999.

Marchena Gómez, M. (Ed.), *Turismo urbano y patrimonio cultural : una perspectiva europea*, Sevilla, 1998.

Montanari, T., *Le pietre e il popolo*, Roma, 2013.

Montanari, T., *Privati dal patrimonio*, Torino, 2015.

Muñoz Viñas, S., *Teoría contemporánea de la Restauración*, Madrid, 2003.

Padrós Reig, C., *Derecho y cultura*, Barcelona, 2000.

Poulot, D., *Patrimoine et musées. L'institution de la culture*, París, 2001.

Quatremère de Quincy, A. C., *Cartas a Miranda* (1796), ed. D. Rico Camps, Murcia, 2007.

Recht, R., *Pensar el patrimonio. Escenificación y ordenación del arte*, Madrid, 2014.

Reuben Holo, S., *Más allá del Prado. Museos e identidad en la España democrática*, Madrid, 2002.

Rivière, G.-H., *La museología*, Madrid, 1993.

Romano, S., *L'arte in guerra*, Milano, 2013.

Schnapp, A., *La conquête du passé. Aux origines de l'archéologie*, París, 1993.

Settis, S., *Italia S.p.A. L'assalto al patrimonio culturale*, Turín, 2002.

Settis, S., *Se Venezia muore*, Torino, 2014.

Sôla, T., *La eternidad ya no vive aquí*, Barcelona, 2012.

Tobelem, J.-M., *Le nouvel âge des musées. Les institutions culturelles au défi de la gestion*, París, 2005.

Valverde Roy, A., "La protecció del patrimoni històric i artístic", Art i Dret, Barcelona, 1991, pp. 11-31

Webs :

www.unesco.org

www.icom.museum

www.patrimonio-mundial.com

www.cultura.mecd.es

www.gencat.net

www.diba.es

www.museologia.net

www.apme.es

www.aegpc.org